

Kopia: Komdir/ep.
Varbergs kommun
Kommunstyrelsen

Kf a.a. 17/9-13

2013-06-19

Dnr.....

KS 2013/0317-1

2013-06-18

Varbergs kommun

Revisorerna

Till

Kommunstyrelsen

(KF för kännedom)

Revisionsrapport: Granskning av kommunstyrelsens uppsikt över bolagen

---

KPMG har på vårt uppdrag biträtt i rubricerad granskning.

På revisionsmöte den 18 juni 2013 har vi i egenskap av revisorer fått genomgång av revisionsrapporten från KPMG.

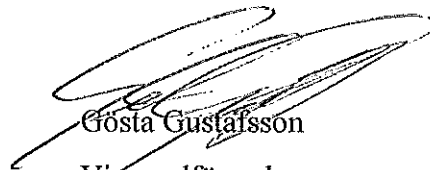
Härmed överlämnar vi revisionsrapporten till kommunstyrelsen för yttrande. Svar emotser vi senast 20 september 2013.

Varberg som ovan

Rune Andersson

Revisionens ordförande

Gösta Gustafsson

Vice ordförande

Varbergs kommuns revisorer

**Kommunstyrelsens uppsikt över de
kommunala bolagen**

Revisionsrapport

KPMG
2013-06-11
Kristian Gunnarsson

Innehåll

1.	Bakgrund	1
2.	Syfte och revisionsfrågor	1
3.	Iakttagelser från dokumentstudier och intervjuer	2
3.1	Kommunstyrelsens uppdrag enligt kommunallag och reglemente	2
3.2	Bolagspolicy	3
3.3	Styrelsearbete och personunion	4
3.4	Bolagsordningar	6
3.5	Inhämtande av kommunfullmäktiges ställningstagande	6
3.6	Ägardirektiv	8
3.7	Varbergs kommuns styrdokument i form av policys och riktlinjer	9
3.8	Kommunen som delägare	10
4.	Avslutande kommentarer	10

1. Bakgrund

Varbergs kommun bedriver verksamheter genom de kommunala företagen i enlighet med de möjligheter kommunallagen ger i 3 kap. 16 - 18 §§. Fullmäktige skall därvid fastställa ändamål med verksamheten, utse styrelseledamöter och lekmannarevisorer samt ordna så att beslut av principiell betydelse eller av större vikt kommer till fullmäktige för ställningstagande (17§).

Kommunstyrelsen har tilldelats uppgiften att på kommunfullmäktiges uppdrag utöva uppsikten över de kommunägda företagen. Detta regleras genom kommunallagens 6 kap. 1§. Att styra och organisera kommunal verksamhet genom aktiebolag innebär ett samspel mellan de kommunalrättsliga och aktiebolagsrättsliga regelsystemen. Samspelet mellan de båda regelverken och dess tillämpning är inte alltid friktionsfritt.

Vidare har ett antal förändringar skett i kommunallag och ändrade förutsättningar för offentlig upphandling mellan kommun och dess bolag. Från januari 2013 har uppsiktsplikten förstärkts i kommunallagen innebärande att kommunstyrelsen årligen ska fatta beslut om hur bolagen efterlever sina ändamål, direktiv mm.

2. Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är att bedöma om kommunstyrelsens uppsikt kan anses bedrivas ändamålsenligt och tillfredsställande utifrån följande revisionsfrågor:

- Vilka kommunala styrdokument finns som bolagen är förpliktigade att följa?
- Omfattar kommunala policys bolagen fullt ut?
- Hur följer bolagen dessa och vilken uppföljning gör kommunstyrelsen?
- Uppfylls lagkrav beträffande innehåll i bolagsordningar och reglemente?
- Hur hanteras principiella frågor (KF:s ställningstagande) och hur regleras denna hantering (exempel från bolagen analyseras)
- Vilken betydelse har arbetet med ägardirektiv och hur följs dessa upp?

- På vilket sätt kommunicerar kommunstyrelsen (hela KS ansvarar för uppsikten) med bolagen (ägarsamråd, rapportering e t c)
- Formell och eller informell styrning (konsekvenser)
- På vilket sätt involveras bolagen i kommunens målstyrningsarbete?

Intervjuer har ägt rum med representanter från kommunstyrelsen tillika moderbolagets styrelse Varbergs Stadshus AB samt kommundirektör och tillika VD i Varbergs Stadshus AB.

Rapporten har slutligen faktakontrollerats av kommundirektör och kommunalråd.

3. Iakttagelser från dokumentstudier och intervjuer

Nedan följer resultatet av granskningen.

3.1 Kommunstyrelsens uppdrag enligt kommunallag och reglemente

I kommunallagen 6 kap 1 § finns kravet att kommunstyrelsen skall ha uppsikt över de kommunala bolagen. Det innebär bl.a. uppföljningsskyldighet vad gäller företagets ekonomiska utveckling, det kommunala ändamålet med verksamheten och efterlevnaden av verksamheten gentemot de fastställda direktiven. **Kommentar KPMG:** Min bedömning är att det i uppsiktsplikten ingår att kommunstyrelsen har ett system för hur information ska överföras, när den ska överföras och slutligen vilken information som ska tillhandahållas. Exempelvis bör protokoll från bolagen delges kommunstyrelsen. Detta kan betraktas som någon slags miniminivå på uppsikten.

I kommunstyrelsens **reglemente** § 2 från 2011 framgår att det i kommunstyrelsens ledningsfunktion ingår att med uppmärksamhet följa och ha uppsikt över övriga nämnders och kommunala bolags verksamhet. I praktiken uppger intervjuade att det är via moderbolaget som uppsikten sker. På moderbolagets styrelsemöten deltar VD:ar från de olika bolagen. **Kommentar KPMG:** Mot bakgrund av den förstärkta uppsiktsplikten som gäller från 1 januari 2013 behöver kommunstyrelsen analysera arbetssätt och vilket underlag man anser sig behöva för beslutet som ska fattas. Med undantag av att den kvartalsvisa budgetuppföljning även avser bolagen och redovisas i kommunstyrelsen kan jag inte i min granskning se att kommunstyrelsen har någon fortlöpande uppsikt enligt sitt reglemente. Varje kommunstyrelseledamot behöver beredas möjlighet att kunna axla sitt ansvar för uppsikten. Ett lämpligt sätt är att säkerställa informations- och dokumentöverföring till hela kommunstyrelsen.

Vid en genomgång av kommunstyrelsens protokoll under 2012 kan jag konstatera att kommunstyrelsen, med undantag av tertialuppföljning januari-april, inte behandlat bolagen utifrån någon övergripande rapporterings- eller uppföljningsinriktning. Enskilda frågor såsom kring investeringar, avtal mm har dock behandlats särskilt kring hamnbolaget. Vidare kan jag konstatera att det inte finns något protokoll från bolagen anmälda till kommunstyrelsen. Protokoll från dotterbolagen anmäls inte heller formellt till moderbolaget. **Kommentar KPMG:** I konsekvens med detta innebär det att kommunstyrelsens ledamöter, formellt, inte tagit del av bolagens protokoll och därmed inte följt bolagen löpande under året. Det finns inga "spår" efter sådan kontakt. Mot bakgrund av denna iakttagelse anser jag att kommunstyrelsen och ytterst fullmäktige behöver reglera att dokumentöverföring sker från bolagen till Varbergs Stadshus AB samt kommunstyrelsen. Nedanstående dokumentation anser jag att respektive dotterbolag behöver översända med automatik:

- Protokoll från bolagsstämma,
- protokoll från styrelsesammanträde,
- budget och affärsplan,
- budgetuppföljningar,
- bolagets årsredovisning och revisionsberättelse och lekmanarevisorernas granskningsrapport.

Ledamot i Varbergs Stadshus AB föreslog under 2012 att det borde införas ett fastställt schema för träffar med de enskilda bolagen. Enligt uppgift har denna arbetsmodell inte införts utan istället har det under 2013 införts modell där KSAU genomför dialogmöten med såväl nämnder som bolag. **Kommentar KPMG:** Undertecknad ser positivt på att dialogmöten numera sker. Informationsspridning från dessa möten bör dock ske till resterande del av kommunstyrelsen så att alla ledamöter får tillgång till relevant information avseende bolagens verksamhet och ekonomi.

3.2 Bolagspolicy

I Varbergs kommun har fullmäktige fastställt **bolagspolicy** för de kommunala bolagen. Policyn reglerar på en övergripande nivå kommunala styrprinciper och ansvarsfördelning mm. I bolagspolicyn klargörs kommunstyrelsens uppsikt genom att kommunstyrelsen ansvarar för att fullmäktiges direktiv verkställs i bolagen. Vidare anges att kommunstyrelsen ska upprätthålla ett fungerande system för hur den fortlöpande uppföljningen och tillsynen av bolagen ska tillgå. Vad som menas med "fungerande

system” framgår inte men enligt intervjuade är det att via Varberg Stadshus AB följa verksamhet och ekonomi.

Av bolagspolicyn framgår att det är moderbolaget som svarar för information och redovisning till kommunstyrelsen. **Kommentar KPMG:** Under 2012 finns inga ”spår” av att moderbolaget lämnat redovisning till kommunstyrelsen vilket jag bedömer som en brist. Dock finns personsamband mellan kommunstyrelsen och moderbolagets styrelse. Avseende verksamhetsåret 2013 krävs enligt kommunallagen ett formellt beslut om hur kommunstyrelsen anser att bolagen efterlevt olika direktiv och styrdokument.

Riktlinjer för bolagens verksamhet är enligt policyn att:

- Dotterbolagen årligen ska fastställa verksamhetsplan och avse 1-3 år.
- Bolagen ska följa kommunens tillämpbara policydokument.
- Dotterbolagens styrelser ska årligen fastställa ekonomiska handlingsprogram för kommande 3-årsperiod.

Verksamhetsplaner finns i bolagen. Ekonomiskt handlingsprogram saknas dock i något bolag. Bolagen kallar dokumenten vid olika benämningar och arbetar i övrigt enligt bolagsspecifika rutiner.

När det gäller kommunens policydokument kan jag konstatera att man även inom detta område arbetar olika i respektive bolag. Exempelvis beslutar bolagen inte sällan om egna policys (se vidare avsnitt 3.7)

Bolagspolicyn anger också hur ofta samordnade chefsmöten ska äga rum. Respektive bolags VD ska minst delta i kommunens övergripande chefsmöten 2 gånger per år. Likaså anges att inom koncernen ska moderbolagets VD kalla till VD-möten 4 gånger per år där frågor av operativ karaktär, verksamhetsutveckling och ekonomisk rapportering diskuteras. VD i bolagen uppger att de deltagit i varierande omfattning, någon uttrycker att något deltagande inte skett 2012.

Kommundirektören har för 2013 infört ny rutin för möten mellan chefer och VD:ar i kommunen. Numera sker koncernledningsgruppsmöten 6 ggr/år i vilka även VD från respektive bolag deltar. Likaså sker VD-träffar innan Varberg Stadshus AB:s sammanträden.

Slutligen anges att moderbolaget före utgången av mars månad ska anordna informationssammanträde för ledamöter och ersättare i kommunfullmäktige. Enligt intervjuade sker inte något specifikt informationssammanträde för kommunfullmäktige enligt riktlinjerna. Dock inbjuds alla ledamöter och ersättare till bolagsstämma som

traditionsenligt hålls innan kommunfullmäktigemötet. Alla inbjuds till detta men deltagandet ligger på cirka 15-20 personer. **Kommentar KPMG:** Kommunen bör överväga ett informationssammanträde för fullmäktiges ledamöter på ordinarie sammanträde för att därmed möjligen uppnå ett högre deltagande.

Enligt 2012 års protokoll för moderbolaget kan konstateras att inget samråd mellan modern och de enskilda dotterbolagen skett. Däremot har VD från dotterbolagen deltagit i samband med behandling av budget och bokslut. I de fall det förekommit ägarsamråd har det hursomhelst inte upprättats några protokoll. **Kommentar KPMG:** Min uppfattning är att ägaren via kommunstyrelsen eller moderbolaget årligen bör ha formaliserade ägarsamråd för vilka det skrivs protokoll. Tanken med samråden är ju att de ska utmynna i direktiv, mål och andra krav för nästkommande år eller period. En ökad transparens uppnås också på detta sätt.

3.3 Styrelser och personunion

Intervjuade representanter från moderbolaget framhåller att det sällan är politiska diskussioner i bolagsstyrelserna och det är mycket sällan voteringar sker. Enligt uppgift är kunskapen god i bolagen om vad det innebär att sitta i en bolagsstyrelse. De enskilda bolagen genomför på eget initiativ utbildningar vid behov. Enligt intervjuade har någon specifik utbildning för moderbolagets ledamöter ej skett. Vid tidpunkten för denna granskning genomförs dock en koncerngemensam utbildning med föreläsningsspaket dit alla bolag är inbjudna.

Inom Varberg Energi AB med dotterbolag genomfördes under 2012 en utvärdering av styrelsearbetet. Resultat av enkät har behandlats där det framgår vilka områden som behöver utvecklas ytterligare. **Kommentar KPMG:** Jag anser att utvärdering av styrelsearbetet är av stor vikt och det arbetssätt som tillämpats i Varbergs Energi AB är föredömligt och bör genomföras även bland andra bolagsstyrelser i koncernen.

Beträffande personunion mellan ledamöter i bolagsstyrelserna och kommunstyrelsen så är uppfattningen att detta personsamband inte skapar några problem. När det gäller personunion mellan kommunstyrelsen och moderbolagets styrelse framhålls bland annat att ägarstyrningen blivit tydligare. Tidigare fanns inte detta personsamband och ägarstyrningen upplevdes svagare. Intervjuade framhåller att kommunstyrelsen som formellt organ dock kan behöva ”markera” beslut tydligare i olika avseenden särskilt då ”dragningarna” blivit färre i kommunstyrelsen sedan personunionen infördes.

Kommentar KPMG: Beträffande personunion mellan bolagsstyrelsernas ledamöter och kommunstyrelsens ledamöter är min bedömning att det finns både fördelar och nackdelar. ”Vågskålen” med nackdelar väger dock över enligt min uppfattning eftersom man förväntas ha uppsikt över sig själv samt att de dubbla rollerna kan hamna i konflikt med

varandra. Frågan om personsamband bör därför analyseras av kommunen. Nuvarande modell med koncernmoderbolag som består av alla KS-ledamöter är dock enligt min uppfattning bättre än ett koncernmoderbolag bestående av exempelvis kommunstyrelsens arbetsutskott eftersom detta kräver en noggrann informationsöverföring till de ledamöter som inte har tillgång till bolagsinformationen.

3.4 Bolagsordning

Bolagens uppdrag finns normalt formellt beskrivna i ägardirektiv och bolagsordningar. I bolagsordningarna finns de mer formella delarna av kontakterna.

Bolagsordningarna innehåller uppgifter och förutsättningar beträffande: firma, föremålet och ändamålet med bolagets verksamhet, kommunstyrelsens inspektionsrätt, kommunfullmäktiges rätt att ta ställning, aktiekapital, aktiebelopp, styrelse, säte, revisorer, lekmannarevisorer, kallelse till bolagsstämma, ärenden på ordinarie bolagsstämma, räkenskapsår, firmateckningsrätt, rösträtt, hembud, samt ändring av bolagsordning. Samtliga bolagsordningar har en enhetlig struktur och innehåller samma delar, d v s ovan redovisade.

Bolagsordningarna innehåller även skrivningar om det kommunala ändamålet samt skrivning om fullmäktiges rätt att ta ställning vilket från 1 januari 2013 är ett krav enligt kommunallagen. Bolagsordningarna har dock ingen skrivning om de kommunala kompetensbegränsade principerna¹ vilket också är ett lagkrav från 2013. **Kommentar KPMG:** Bedömning ska göras för varje enskilt bolag huruvida de enskilda principerna omfattas eller ej. Omfattas inte ett enskilt bolag av principerna ska principen självklart inte skrivas in i bolagsordningen (exempelvis omfattas inte energibolag av självkostnadsprincip och sedan något år tillbaka inte heller allmännyttiga bostadsbolag).

De bolagsordningar jag fått del av och som anges ovan innehåller inget fastställsedatum vilket jag rekommenderar. Vid tidpunkten för denna granskning sker enligt uppgift en översyn av bolagsordningarna enligt ovan.

3.5 Inhämtande av kommunfullmäktiges ställningstagande

Genom ändring i kommunallagen 2002 ändrades fullmäktiges yttranderätt till att fullmäktige skall ta ställning före sådana principiellt viktiga beslut fattas. Ytterligare förtydliganden i kommunallagen har skett från 1 januari 2013 då det numera också ska anges i bolagsordningen att kommunfullmäktiges ställningstagande ska inhämtas i principiella frågor. Nuvarande bolagsordningar uppfyller dessa krav.

---

¹ Förbudet mot spekulativ verksamhet, lokaliseringsprincipen, självkostnadsprincipen och likställighetsprincipen.

I ägardirektiven framgår bland annat att dotterbolaget ska samråda med moderbolagets styrelse som är den som beslutar om en fråga skall underställas kommunfullmäktige för ställningstagande. Frågor som anses vara av principiell beskaffenhet är:

- Åtgärder som innebär ny eller ändrad inriktning av verksamheten.
- Ingående av avtal eller överenskommelser som medför väsentlig förändring av balansräkningen eller – oavsett kontraktsvärde – är av strategisk eller principiell betydelse för kommunen.
- Bildande av dotterbolag.

Ledamöterna i moderbolagets styrelse är tillika ledamöter i kommunstyrelsen vilket gör att alla ledamöter får del av samma information. Ärenden av principiell beskaffenhet behandlas i såväl kommunstyrelsen som kommunfullmäktige. **Kommentar KPMG:** Undertecknad anser att trots att ledamöterna genom personunionen får del av samma information avseende bolagen bör man ibland ”markera” att bolagsfrågor ibland formellt hanteras på kommunstyrelsen för att genom detta visa att kommunstyrelsen som organ hanterar uppsiktsfrågor. Från 2013 är detta numera ett lagkrav. Kommunstyrelsen bör således redan nu fundera över vilka rutiner och vilket arbetssätt som ska tillämpas i förhållande till bolagen för att kunna fatta beslut om hur man utövat sin uppsikt och hur man anser att bolagen förhållit sig till de krav och direktiv som finns.

I ägardirektiven framgår bland annat att dotterbolaget ska samråda med moderbolagets styrelse som är den som beslutar om en fråga skall underställas kommunfullmäktige för ställningstagande. **Kommentar KPMG:** Min uppfattning är att kommunen bör överväga denna skrivning i ägardirektiven. Min uppfattning är att kommunstyrelsen formellt bör avgöra om en fråga är principiell eller inte. Kommunstyrelsen har kollektivt ansvar för att säkerställa att fullmäktige erbjuds möjligheten till ställningstagande. I det fallet att moderbolagets styrelse inte utgörs av kommunstyrelsens ledamöter tydliggörs att ordningen inte är optimal. I det fall då moderbolagets styrelse utgörs av en viss/delvis personunion med kommunstyrelsen finns det också en risk att dessa personer anser sig utgöra ”språkrör” för kommunstyrelsens uppfattning vilket inte kan anses vara rimligt.

En viss del av kontakterna mellan bolagen och kommunen uppges ske informellt. Kommunstyrelsens ordförande och vice ordförande har löpande kontakt med bolagsföreträdare och både blir och håller sig informerade. Intervjuade upplever dessa kontakter som bra och nödvändiga. Ofta vill bolagsföreträdarna informera om vad som är på gång. **Kommentar KPMG:** Utan att rikta någon synpunkt vill jag allmänt rekommendera försiktighet i informella kontakter och hänvisa till den formella gången där moderbolagets och sedermera fullmäktiges ställningstagande ytterst ska inhämtas.

Exempel på ärenden som behandlats av kommunfullmäktige under senare år och som bedömts som principiella är: Investeringar, gemensamt bolag och avtal kopplade till hamnverksamheten.

När det gäller punkten två ovan finns ingen definition på "väsentlig förändring av balansräkningen" inte heller vad som menas med strategisk eller principiell betydelse. **Kommentar KPMG:** Kommunen kan överväga att tydliggöra exempelvis "väsentlig förändring av balansräkningen" genom att ange procentsats eller belopp för hur stor investering bolaget kan göra utan att fullmäktiges ställningstagande behöver inhämtas. Denna åtgärd kan också bidra till ökad transparens.

3.6 Ägardirektiv

Särskilda ägardirektiv finns för samtliga kommunägda bolag. Ägardirektiven har en i stora drag enhetlig struktur. Ägardirektiven reglerar frågor såsom: föremål och ändamål med bolaget, ekonomiska riktlinjer och mål, ärenden av principiell beskaffenhet, miljöfrågor mm. I ägardirektiven framgår också att kommunens bolagspolicy ska ses som ett komplement.

De ägardirektiv jag fått del av och som anges ovan innehåller inget fastställsedatum vilket jag rekommenderar. Ägardirektiv för respektive bolag har dock beslutats enligt följande i kommunfullmäktige:

Varberg Bostad AB	2011-10-18
Varberg Energi AB	2009-04-21
Varberg Energimarknad AB	2012-04-12
Varbergs Fastighet AB	2006-04-18
Hallands Hamnar Terminal Väst	2006-04-18
Varberg Event AB	2006-04-18
Varbergs Stadshus AB	2006-04-18
VIVAB	2008-11-18
Varberg Vatten AB	2008-12-16

Kommentar KPMG: Utifrån fastställelsetidpunkterna ovan kan jag konstatera att någon årlig/aktiv styrning via direktiv inte sker. Jag rekommenderar att man från

kommunstyrelsens sida uppmuntrar till ägarsamråd och dialog kring ägardirektiven med större regelbundenhet och att exempelvis ekonomiska mål och andra mål omprövas regelbundet. Utifrån kravet från 2013 att årligen fatta beslut i kommunstyrelsen om hur bolagen efterlevt mål och andra direktiv torde en aktiv ägarstyrning utgöra utgångspunkten för ett sådant beslut.

Vid Varbergs Bostads AB:s behandling av budget 2013 (§ 79) framgår att resultatkravet på 22 mkr inte kan uppnås på grund av det stora underhållsbehovet under året. Resultatet beräknas till 15 mkr. **Kommentar KPMG:** Av protokoll har det inte gått att utläsa någon reaktion från ägarens sida på bolagets beslut. Det kan finnas fördelar med att den som har uppsikt tydligare, exempelvis i protokoll, redogör för hur diskussionen varit och vad den utmynnat i. Ovanstående ska bara ses som ett exempel.

3.7 Varbergs kommuns styrdokument i form av policy och riktlinjer

I många kommuner är det vanligt förekommande att kommunen i företagspolicy eller motsvarande reglerar hur det kommunala policyregelverket ska tillämpas i bolagen. I andra fall sker reglering i ägardirektiv. Den enligt min bedömning vanligaste formuleringen i detta avseende är att kommunens bolag ska tillämpa eller i "tillämplig utsträckning" tillämpa kommunens policy och styrdokument. I kommunens bolagspolicy anges att bolagen skall följa kommunens tillämpbara policydokument.

Grunduppfattningen är att alla ska följa kommunfullmäktiges styrdokument. Undantag som kan finnas är bolag som samägs med andra eller bolag som verkar fullt ut på en konkurrensutsatt marknad.

Vid en protokollgenomgång går att se att policydokument av olika innebörd fastställs på styrelsemöten i bolagen. Enligt uppgift är detta policydokument som bolagen upprättat och således inga exakta kopior av kommunens policy inom samma område. Dock framhålls att bolagen vid revideringar och fastställande av policydokument tar del av kommunens dokument på området för att de inte ska "krocka" med varandra.

En översyn pågår också i kommunen där policydokument totalt sett ska ses över med avseende på aktualitet och relevans mm. **Kommentar KPMG:** Det är positivt att en översyn enligt ovan görs i kommunen. Med fördel kan bolagens förhållningssätt till policyregelverket ingå som en del i en sådan översyn.

En fråga som utretts och diskuterats mycket under 2012 är bonussystem i vissa bolag. Med vissa förändringar har det beslutats att det ska finnas resultatlöner i kommunen och att systemen i bolagen ska finnas kvar. Att applicera bolagens system på övriga kommunanställda kan bli svårt enligt uppgift. Systemen inom bolagen har funnits länge och förhandlats historiskt.

Bolagen omfattas också av kommunfullmäktiges övergripande mål och strategiska inriktningar. Enligt uppgift från politikerna jobbar bolagen tydligare idag med kommunens gemensamma mål och vision än vad fallet har varit tidigare. **Kommentar KPMG:** Min uppfattning är att all verksamhet (oavsett associationsform) bör målstyras och att kommunstyrelsen har ett särskilt ansvar att samordna (utan att detaljstyra) arbetet utifrån de kommunövergripande mål som finns i kommunen. Därför ser jag positivt på att bolagen ingår i det totala målarbetet i kommunen.

3.8 Kommunen som delägare

I 3 kap 18 § regleras vad som skall gälla när en kommun lämnar över en kommunal verksamhet till ett bolag eller förening där kommunen bestämmer tillsammans med någon annan. Enligt nämnda paragraf skall fullmäktige se till att den juridiska personen blir bunden av de villkor som avses i 17 § i en omfattning som är rimlig med hänsyn till andelsförhållandena, verksamhetens art och omständigheterna i övrigt. I ett minoritetsägt bolag gäller inte det offentligrättsliga regelverket² med automatik. Kommunen är vid tidpunkten för denna granskning inte minoritetsägare i något bolag.

4. Avslutande kommentarer

Jag anser att kommunstyrelsen behöver vidta åtgärder för att uppsikten över de kommunägda bolagen bättre ska möta de krav som finns.

Utifrån gjord granskning och av ovanstående anledningen blir mina rekommendationer följande:

- Inför rutin och säkerställ att kommunstyrelsen och Varbergs Stadshus AB löpande delges dokumentation såsom styrelseprotokoll från bolagen. Detta är som jag ser det en minimiförutsättning för att kunna axla ansvaret för den lagstadgade uppsikten.
- Skapa ökad transparens genom att formalisera ägarsamråden mellan Varbergs Stadshus AB och dotterbolagen. Olika uppfattningar i viktiga frågor måste gå att spåra och verifiera via protokoll. Detta utesluter inte att det också kan finnas informella forum. Båda behövs.
- Överväg nuvarande sätt att anordna informationssammanträde för kommunfullmäktige.

² kommunalrättsliga principer (kommunallag), LOU, LOA, Tryckfrihetsförordning, Yttrandefrihetsgrundlag, arkivlag mm.

- Nuvarande modell med personsamband mellan kommunstyrelsen och Varberg Stadshus AB och andra bolag kan analyseras. Kommunstyrelsen behöver dock formellt markera vissa beslut i egenskap av uppsiktskyldig. Bedömningen av vilken fråga som ska anses principiell bör hursomhelst tas av kommunstyrelsen.
- Fortsätt att betrakta bolagen som en del av "familjen" vad gäller deras deltagande i kommunens övergripande målstyrningsarbete.

KPMG, dag som ovan

Kristian Gunnarsson

Certifierad kommunal yrkesrevisor